

njima."³

Krešimir Petković

Kako se "pravi" civilno društvo

GPACT

(Zagreb, 10. - 31. srpnja 2005.)

Suprotno pomisli, na koju bi nekog nepristranog promatrača mogli navesti, (istina, pomalo tužni) prizori polupraznih predavaonica na Fakultetu političkih znanosti u vremenu namijenjenom predavanjima za studente viših godina (dok je prva godina, iz nekih drugih razloga, sasvim različita i posebna priča), studenti FPZ-a nisu, ili barem odbijaju da ih se takvima smatra, pasivna i nezainteresirana studentska populacija.

Kao dokaz tome može poslužiti Radio student, vođen upornošću mladih i ambicioznih studenata novinarstva, ili časopis PULS, čije uredništvo marljivo radi na održavanju kontinuiteta njegovog izlaza, iz broja u broj, ma koliko to težak posao bio. Konačno, negiranju povremeno spominjane pretpostavke o pasivnosti mladih

³ *Op. cit.*, str. 53; "Well, the way of paradoxes is the way of truth. To test Reality we must see it on the tight-rope. When the Verities become acrobats we can judge them." (*Op. cit.*, str. 49.)

generacija hrvatskih studenata svakako pridonose i članovi udruge studenata politologije i novinarstva Zoon Politikon, posvećene osmišljavanju i ozbiljavanju raznih studentskih projekata, u čijoj se organizaciji, već dvije godine za redom, u prostoru FPZ-a održava zanimljiv međunarodni seminar, odnosno projekt pod nazivom GPACT - *Global Partnership For Activism, Advocacy and Cross-Cultural Training Program*, kojeg spomenuta udruga organizira zajedno s Rutgers Universityjem iz New Jerseyja.

Za pokretanje ovog projekta, koji već ima višegodišnju tradiciju održavanja u SAD-u, Mongoliji i Moldaviji, te Hrvatskoj, u velikoj su mjeri zaslužni Ivana Čosić, Andrea Rutnik i Viktor Koska, troje (sada već, uvjetno rečeno) bivših studenata Zagrebačkog Sveučilišta, od kojih je potonji apsolvant upravo na FPZ-u. Stupivši u kontakt sa Michaelom Shaeferom, stalnim profesorom na Rutgers Universityju i jednim od idejnih začetnika projekta, koji ih je upoznao sa svojim osnovnim ciljevima, a potaknuti činjenicom da se radi o projektu čija je svrha upoznavanje srednjoškolaca i studenata nižih godina studija s njihovim građanskim pravima i načinima njihova ostvarivanja, spomenuti studenti ponudili su udruzi Zoon Politikon suradnju u zamjenu za pomoć u organizaciji održavanja spomenutog projekta i

u Hrvatskoj, što je urodilo prvom, trodnevnom radionicom održanom u ljeto 2004. godine u Zagrebu, na kojoj su sudjelovali hrvatski i američki studenti i srednjoškolci. Suradnja je nastavljena i prošle godine kada je radionica, po drugi put u prostoru FPZ-a, održana u razdoblju od 10. do 31. srpnja.

Na spomenutoj je radionici sudjelovalo čak 70-ak polaznika iz Hrvatske, Makedonije, Albanije, Kosova, SCG-a, Rumunjske, Rusije, Bugarske i SAD-a te 10-ak mladih američkih i hrvatskih "trenera" koji su polaznike programa upoznavali s njihovim građanskim pravima i načinima na koje, kao aktivni članovi civilnog društva, mogu pridonijeti njihovu ostvarenju. Naime, zanimljivost je programa upravo u njegovoj interaktivnoj izvedbi, pri čemu su predavanja *ex cathedra* svedena na minimum, a edukatori su i sami mlade osobe koje su prošle trening, te stečeno znanje žele prenijeti na druge.

Iako donekle "strogo" i klasično formulirani ciljevi projekta, koji uključuju poticanje sudionika programa da se angažiraju u pitanjima vlastitih prava kao polaznika obrazovnih ustanova, njihovo osposobljavanje za aktivno djelovanje na razvoju civilnog društva, poticanje da djeluju kako i na socijalnoj tako i na osobnoj razini, da vježbaju svoju toleranciju prema stavovima i uvjerenjima

drugih te da dijalogom rješavaju nesporazume i probleme s kojima se susreću, kako bi bili spremni za suživot u jednom demokratskom sustavu, može navesti na zaključak da se radi o klasičnom treningu, kakav organiziraju mnoge nevladine udruge u Hrvatskoj, to s GPECT-om nije slučaj. Naime, radionice su organizirane na vrlo zanimljiv, neuobičajen i motivirajuć način, kako bi se u rad maksimalno uključilo sve sudionike.

Polaznici programa radili su u multinacionalnim skupinama, od kojih je svakoj bio dodijeljen poseban mentor, sa zadatkom osmišljavanja vlastitih projekata, kojima su, na osnovi opažanja problema s kojima se suočava društvo kome pripadaju, te s obzirom na vlastitu percepciju potrebnih promjena, nastojali ponuditi rješenja za poboljšanje vlastitog položaja, kao i položaja drugih. Kroz identificiranje problema i ključnih aktera koje on uključuje, stvaranje plana djelovanja, izradu budžeta, kontaktiranje stvarnih mogućih partnera u provedbi projekata, komunikaciju s medijima i izradu propagandnih materijala, polaznici su radili na stvaranju konkretnih projekata, umjesto pukog usvajanja uobičajenih teoretskih materijala te na taj način istovremeno učili o načinu djelovanja subjekata u nevladinom sektoru. U programu je jasan naglasak stavljen na poboljšanje

njihovih komunikacijskih i prezentacijskih vještina, a u tu je svrhu izrada projekata praćena *step by step* prezentacijama skupljenih materijala i napretka prema konačnom cilju. Polaznici su također prošli edukaciju iz načina prikupljanja informacija, *networkinga* i izrade *press releasea*, upoznati su s pravnim propisima vezanim uz osnivanje nevladinih organizacija u Hrvatskoj te sličnim pojedinostima koje su im potrebne, odnosno, koje bi im u praksi bile potrebne, za provođenje osmišljenih projekata u djelo. Dodatna zanimljivost bila su i predavanja raznih hrvatskih aktivista iz raznih područja djelovanja, među kojima se našao i predsjednik HHO-a, Žarko Puhovski.

Kako bi program bio zanimljiviji, organizirana su i dva izleta, za vrijeme kojih su sudionici programa dobili priliku upoznati se s poviješću mjesta koja su posjetili: Vukovara, u kojem su se kroz razgovore s predstavnicima lokalnih NGO-a upoznali i s ondašnjom situacijom, te Kumrovcu, rodno mjesto Josipa Broza Tita, a potonji je izlet uključivao i posjet dvorcu Trakošćan. Također, s obzirom da su svi sudionici bili mladi ljudi, većinom studenti nižih godina fakulteta, u sklopu programa bila su organizirana mnoga neformalna druženja, izlasci i slično.

Vjerojatno ništa ne govori toliko u prilog programu, kao

iznimno pozitivne ocjene koje je dobio u sklopu evaluacije u kojoj su sudjelovali svi sudionici, među kojima su mnogi izrazili želju da se i sami, u godinama koje dolaze, okušaju kao treneri, što čini vrlo vjerojatnom mogućnost da se radionica u Zagrebu održi i ove godine.

Konačno, nakon iskustva stečenog kao trenerica, autorica ovog rada može izraziti jedino svoje iskreno mišljenje kako Zagrebu i Hrvatskoj definitivno treba više ovakvih programa, kojima bi se mlade ljude poticalo da u društvu u kojem žive budu aktivni sudionici, a ne tek pasivni promatrači. Naravno, kako niti jedna ideja, a još više izvedba, nije idealna, pokoja greška ili manji propust uspjela se potkrasti organizacijskom timu, no male su nesavršenosti dozvoljene, pogotovo u situacijama kada se nema priliku učiti na tuđim pogreškama.

Barbara Kolarić

Trening za trenere?

*Module number 5:
European Citizenship
(Bergen, 21.-27. XI. 2005.)*

Od 21. do 27. studenog 2005., pod pokroviteljstvom Partnerstva Vijeća Europe i